

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12. augusta 2014 v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. René Štepánika v trestnej veci obvinenej **I. L. a spol.** pre trestný čin lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. k § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2 T 99/2006, o dovolaní obvinených I. L. a R. R. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1 To 38/2012 z 5. júna 2012, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania obvinených I. L. a R. R. sa **o d m i e t a j ú**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 2 T 99/2006 z 8. septembra 2010 boli obvinení I. L. a R. R. uznaní za vinných z trestného činu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. k § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a obvinená I. L. aj z trestného činu nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b/, d/ Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

I. L.

- od presne nezistenej doby až do 19:30 hod dňa 20. 04. 2005 prechovávala u seba 3.984 mg zmesi heroínu, kofeínu a paracetamolu a 149 mg zmesi metamfetamínu, pseudoefedrínu a piracetamu, kedy tieto látky dobrovoľne vydala príslušníkom Mestskej polície v Zlatých Moravciach s tým, že zo zaisteného množstva heroínu bolo

možné vyrobiť 18 priemerných jednorazových dávok drogy a zo zaisteného množstva metamfetamínu bolo možné pripraviť jednu jednotlivú dávku drogy.

I. L. a R. R.

- dňa 27.8.2005 asi o 21:00 hod. v Z. M., v priestoroch trhoviska, na ulici S. C., za stánkami č. 32 a č. 33 spoločne fyzicky napadli P. Ľ. tým spôsobom, že ho obvinený R. R. chytil pod krk a zvalil na zem, kde ho držal, zatiaľ čo mu obvinená I. L. vybrala z vrečka nohavíc peňaženku s finančnou hotovosťou 165 Eur a 200,- Sk (6,64 Eur), po čom obaja z miesta činu ušli, čím svojim konaním spôsobili poškodenému P. Ľ. škodu vo výške 225,72 Eur.

Za to bol obvinenej **I. L.** podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a § 35 ods. 2, ods. 3 veta prvá Tr. zák. a § 40 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. uložený úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky nepodmienečne.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenú na výkon trestu odňatia slobody zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 3 veta druhá Tr. zák. súd zrušil výrok o treste, uložený obvinenej trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 21 T 153/2009 z 13. októbra 2009, ktorý bol obžalovanej doručený 5. novembra 2009 a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14. novembra 2009, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obvinenému **R. R.** bol za to uložený podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky nepodmienečne.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd na výkon uloženého trestu obvineného zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola **obom obvineným** uložená povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne poškodenému P. Ľ., nar. X., trvale bytom Z., H. X., škodu vo výške 225,72 Eur.

Na podklade odvolania obvineného R. R. a tiež na podklade odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra, Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 2 To 58/2010 zo dňa 30. novembra 2010, podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine v bode 2/ s poukazom na ustanovenie § 324 Tr. por. aj vo vzťahu k obžalovanej I. L., výroky o trestoch a náhrade škody.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 2 T 99/2006 z 28. marca 2011 boli obvinení I. L. a R. R. uznaní za vinných z trestného činu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. k § 234 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 v znení neskorších predpisov a iné, na tom istom skutkovom základe ako v predchádzajúcom rozsudku.

Za to bol obvinenej **I. L.** podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a § 35 ods. 2, ods. 3 veta prvá Tr. zák. a § 40 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. uložený úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky nepodmienečne.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenú na výkon trestu odňatia slobody zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 3 veta druhá Tr. zák. súd zrušil výrok o treste, uložený obvinenej trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 21 T 153/2009 z 13. októbra 2009, ktorý bol obžalovanej doručený 5. novembra 2009 a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14. novembra 2009, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obvinenému **R. R.** bol za to uložený podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky nepodmienečne.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd na výkon uloženého trestu obvineného zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola **obom obvineným** uložená povinnosť nahradiť

spoločne a nerozdielne poškodenému P. Ľ., nar. X., trvale bytom Z., H. X., škodu vo výške 225,72 Eur.

Na základe odvolania obvineného R. R., obvinenej I. L. a tiež na základe odvolania Okresnej prokuratúry Nitra, **Krajský súd v Nitre** uznesením sp. zn. 1 To 38/2012 zo dňa 5. júna 2012, podľa § 321 ods. 1 písm. b/ písm. d/, písm. e/, ods. 3 Tr. por. **zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine v bode 1/ ohľadne obžalovanej I. L., a vo výrokoch o trestoch ohľadne oboch obžalovaných.**

I.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. súd obvinenej **I. L.**, rod. L., nar. X. v N., trvale bytom N., H. L., prechodne bytom N., B. X., uložil aj za trestný čin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. zák.), za ktorý bola právoplatne uznaná vinnou rozsudkom Okresného súdu Nitra z 8. septembra 2010, sp. zn. 2 T 99/2006 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 30. novembra 2010, sp. zn. 2 To 58/2010,

podľa § 234 ods. 1 Tr. zák., § 35 ods. 2 Tr. zák., § 40 ods. 1 Tr. zák., **úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov nepodmienečne.**

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. **súd obvinenú na výkon trestu odňatia slobody zaradil do I. (prvej) nápravnovýchovnej skupiny.**

Obvinenému **R. R.**, nar. X. v Z. M., trvale bytom Z., R. X., uložil

podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. **trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.**

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. **súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienečne odložil.**

Podľa 59 ods. 1 Tr. zák. **sa obvinenému určila skúšobná doba na 3 (tri) roky.**

II.

Podľa § 319 Tr. por. **súd odvolanie I. L.**, nar. X., ako nedôvodné **zamietol.**

Proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1 To 38/2012 z 5. júna 2012 podali obvinení prostredníctvom svojho obhajcu dovolania z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/,

písm. i/ Tr. por.

V rámci uplatnených dovolacích dôvodov obvinení uviedli, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, tiež, že súd porušil aj iné konkrétne hmotnoprávne ustanovenia, a to článok 46 ods. 1 Ústavy SR a tiež článok 8 ods. 2 a článok 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. V tejto súvislosti mal byť porušený najmä článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyhlásený pod č. 209/1992 Zb. Na základe uvedených dôvodov podali obvinení dovolania proti uzneseniu č. k. 1 To 38/2012-676 z 5. júna 2012 s poukazom na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/.

S poukazom na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ podali obvinení dovolania z dôvodu, že riadiac sa pôvodným uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 2 To 58/2010–536 zo dňa 30. novembra 2010, nemohli uvádzať argumentáciu na svoju obhajobu.

Citovaným uznesením krajský súd zrušil výrok o vine z trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006, u dovolateľky I. L. s použitím beneficio cohaesionis (§ 324 Tr. por.) z dôvodu jednostranného hodnotenia dôkazov a nedostatočného posúdenia dôkazov jednoznačne nepotvrdzujúcich vinu oboch obvinených. Hoci po vrátení veci prvostupňovému súdu nedošlo k zmene dôkaznej situácie, krajský súd pri ostatnom rozhodovaní nerešpektoval vlastný právny názor a v rozsudku z 5. júna 2012 hodnotil dôkaznú situáciu vo vzťahu ku skutku lúpeže celkom opačne, teda odobril ako zákonný výrok o vine zo spáchania trestného činu lúpeže.

Takýmto postupom narušil právnu istotu a zásadným spôsobom ovplyvnil aj zvolený spôsob obhajoby oboch dovolateľov, ktorí tak nemohli predniesť svoje námietky a stanoviská.

Obvinená I. L. namietala aj porušenie ustanovenia § 327 ods. 2 Tr. por. zakazujúceho zmenu k horšiemu, nakoľko odvolacím súdom jej bol sprísnený trest, hoci pôvodný rozsudok vo vzťahu k nej bol zrušený len v dôsledku odvolania obvineného R. R..

Obvinení vo svojich dovolaniach navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré

sa dôvody uvedené v dovolaniach obvinených opierajú a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To 38/2012–676 zo dňa 5. júna 2012 a aby dovolací súd v súlade s ustanovením § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniam obvinených sa vyjadrila Okresná prokuratúra Nitra, ktorá navrhla dovolania obvinených podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolania obvinených boli podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.), boli podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobou oprávnenou na ich podanie (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolania spĺňajú obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a že obvinení pred podaním dovolania využili svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolania podané obvinenými nie sú dôvodné, a preto ich podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok má byť len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti rozhodnutia, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia. Dôvody dovolania sú v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní podstatne užšie.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické

pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Dovolací súd vo vzťahu k dovolacím dôvodom obvinených uplatnených podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. uvádza, že obvinení vo svojich dovolaniach poukazujú na porušenie zákona, teda že bolo porušené právo na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., avšak skutočnosti, ktoré uvádzajú, obsahovo podstatu definovanú predmetným ustanovením nenapĺňajú.

Neobstojí tvrdenie oboch dovolateľov, že Krajský súd v Nitre ako odvolací súd porušil pravidlá tzv. fair procesu a že ich uviedol do stavu právnej neistoty, keď pri konečnom rozhodnutí nerešpektoval svoj právny názor vyslovený v skoršom zrušujúcom rozhodnutí.

Odvolací súd totiž v súvislosti so skutkom kvalifikovaným ako trestný čin lúpeže žiadny právny názor, ktorým sa rozumie záväzný výklad hmotnoprávných alebo procesných ustanovení, nevyslovil.

V tomto prípade zrušujúcim dôvodom (v prípade dovolateľky I. L. s použitím beneficio cohaesionis – dobrodenie v súvislostiach) bolo len to, že prvostupňový súd riadne nespĺnil svoju zákonnú povinnosť vysporiadať sa so všetkými relevantnými dôkazmi. Týmto postupom ale odvolací súd nevyslovil určité hodnotenie situácie, ako to uvádzajú dovolatelia, pretože odvolací súd nie je oprávnený naznačovať, akým spôsobom má súd prvého stupňa hodnotiť jednotlivé dôkazy a ani to, k akým celkovým skutkovým zisteniam má dospieť. Uvedené zásady boli zo strany odvolacieho súdu dodržané.

Rovnako sa dovolací súd nestotožňuje ani s názorom obvinenej I. L., že u nej došlo k porušeniu zákazu reformatio in peius (§ 327 ods. 2 Tr. por.), pretože k zrušeniu výroku o treste nedošlo len v dôsledku čiastočného zrušenia rozsudku vo výroku o vine, ale aj v dôsledku odvolania prokurátora podaného v jej neprospech proti výroku

o treste, a to pre pochybnosti o zákonnosti použitia ustanovenia § 40 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody. V novom konaní, ktoré vyústilo do dovolaniami napadnutého rozsudku Krajského súdu v Nitre bol obvinenej v porovnaní s rozsudkom okresného súdu trest sprísnený na podklade odvolania prokurátora podaného v jej neprospech, čo neporušuje ustanovenie § 327 ods. 2 Tr. por. Pre úplnosť však treba uviesť, že aj v prípade zistenia opaku, porušenie zákona by nebolo subsumovateľné pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pokiaľ ide o dovolacie dôvody obvinených v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaniach obvinených len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého boli obvinení uznaní za vinných, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu.

Uvedený dovolací dôvod pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní, ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť, bol podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. Len opačný prípad, nesprávna subsumpcia (podradenosť), odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať. Dovolateľmi uplatnené argumenty, odôvodňujúce nesprávnosť právneho posúdenia žalovaného skutku odvodené od vlastného hodnotenia v konaní vykonaných dôkazov, tiež porušenia hmotnoprávných ustanovení, bez zohľadnenia skutkových zistení a skutkových záverov súdov v pôvodnom konaní, predstavujú len namietanie skutkových zistení, ktoré sú v dovolacom konaní neprípustné.

Skutkové zistenia a v tomto smere aj hodnotenie vykonaného dokazovania súdov prvého a druhého stupňa sú pre dovolací súd záväzné a tento súd nemôže na nich nič meniť.

Podstatou daných dovolaní obvinených je teda snaha dosiahnuť, aby dovolací súd prehodnotil vykonané dôkazy a na základe ich iného hodnotenia dospel k odlišným skutkovým záverom, než aké urobili prvostupňový a odvolací súd.

Dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v trestnom súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

Dovolací súd bez právnej možnosti revízie skutkových zistení, vychádzajúc z nich, v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku, podanom na základe ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (dovolací dôvod), tak hodnotiac správnosť/nesprávnosť právnych záverov súdov nižších stupňov, dospel k záveru zákonnosti právneho posúdenia zisteného skutku súdmi nižších stupňov ako konanie, napíňajúce znaky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. k § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné, ako to právne kvalifikovali i sudy v pôvodnom konaní.

Najvyšší súd vychádzajúc zo záverov uvedených v odôvodnení tohto uznesenia nezistil dôvod vyhovieť dovolaniam obvinených I. L. a R. R. z nimi uvedených dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., a preto postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením, bez preskúmania veci, dovolanie odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 12. augusta 2014

**JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová